

Feltskjema Registrering av kulturminner i Hof kommune	Objekt nr.: HOF-15-043
---	-------------------------------

Kulturminnetype:	Vannfall/dam			
Navn	Tormodsruds og Rønnebergs vannfall - Rønnebergdammen			
Fylke:	Vestfold	Fylkesnr. :		
Kommune:	Hof	Kommunenr.:	0714	
Sted:	Rønneberg			
Stedsbenevnelse:	Navn	Gnr.	Bnr.	Festnr.
	Tormodsrud/Rønneberg	52	1 og 2	
Kartfesting:	Nord	Øst	Koordinatsystem:	
	0562274	6597991	WGS 84 UTM 32V	

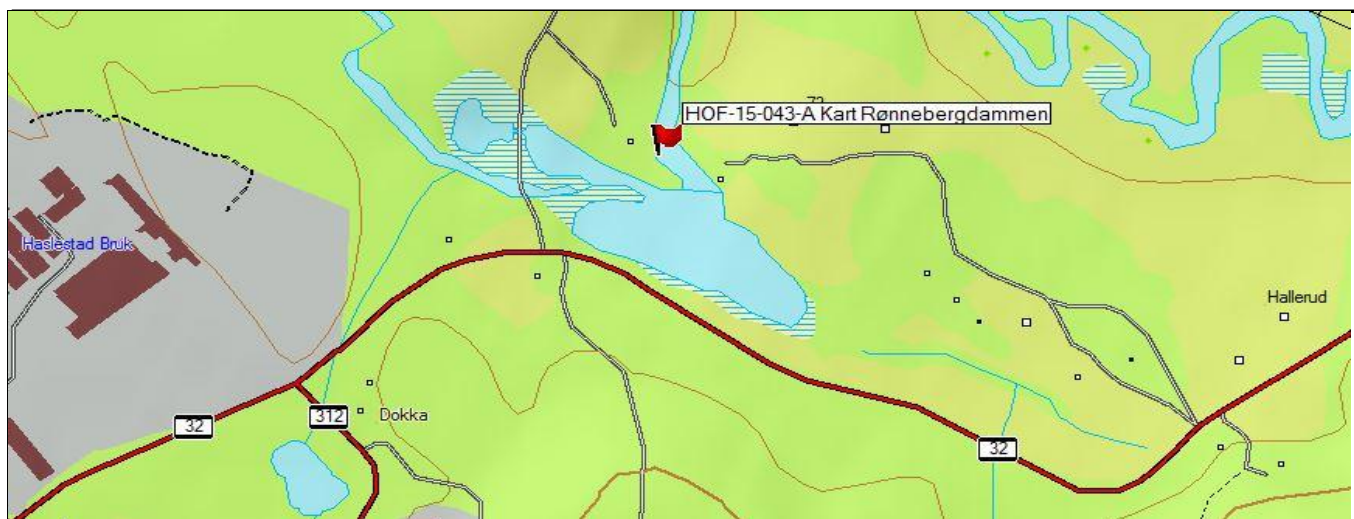
Kort beskrivelse av kulturminnet:	Damstokk og demning med tilhørende vannrenner og vannmagasin
Beskrivelse av tilstand:	Demning og vannmagasin intakt, men selve dammen blir stadig mer igjengrodd.
Fotografier A :	HOF-15-043-A: Kart Rønnebergdammen (Tormodsruds og Rønnebergs vannfall)
Fotografier B :	HOF-15-043-B Gjeddefiske i Rønnebergdammen ca 1900. I bakgrunnen Bjørndalen Skaftefabrikk og bebyggelsen på Nedre Rønneberg og Mellom Rønneberg.
Fotografier C :	HOF-15-043-C: Flyfoto Rønnebergdammen østre del, 1965 (Fjellanger/Widereøe)
Fotografier D :	HOF-15-043-D: Bjørndalen Skaftefabrikk, foto fra ca 1970
Fotografier E :	HOF-15-043-E: Kjempesoleie, truet planteart med tilhold i deler av Rønnebergdammen
Fotografier F :	HOF-15-043-F: Bjørndalen Skaftefabrikk, foto gammelt
Fotografier G :	
Fotografier H :	
Fotografier I :	

Dato:	2014-11-08
Registrator	Ole Bertil Grennæs

Kildedel	Objekt nr.: HOF-15-043
Fakta:	

Historiske opplysninger:	<p>Vannfallet mellom Tormodsrud og Rønneberg var delt mellom gårdene Tormodsrud, gnr 51 og Rønneberg, gnr 68, og ble utnyttet til sager og kvernbruk helt tilbake til 1612 iflg Hof Bygdebok s. 641, 642, 776 og 777. I 1661 hadde Tormodsrud to sager og to kverner. Mens kvernene i hovedsak malte for gårdens eget behov, var drifta på sagbrukene mer omfattende og det ble betalt både bordskatt og sagmesterskatt. På Rønneberg var det på samme tid ei sag og ei kvern til husbehov. Sagproduksjonen på Rønneberg var noe mindre enn på Tormodsrud, men det ble også der betalt bordskatt. Gårdene hadde hver sin halve damstokk. I 1793 ble hele vannfallet med ei sag på hver side av elva solgt unna på begge gårdene. I 1854 ble det bygd ny sag på østsida av elva, mens det var kvern/mølle på vestsida av elva. I 1889 ble begge sider av vannfallet kjøpt opp av eieren på Nedre Rønneberg. I 1890 brant Rønneberg mølle. Den ble gjenoppbygd, men brant på ny i 1910. Da ble Rønneberg tilbudt en erstatning fra mølleieerne i Sundbyfossen for ikke å gjenoppbygge mølla. Rønneberg godtok dette og anla i stedet en skaftefabrikk. I 1917 ble skaftefabrikken overtatt av svigersønnen Christian A. Bjørndalen. Bjørndalen Skaftefabrikk ble drevet fram til 1951 da den ble nedlagt og Rønneberg Karosseriverksted ble etablert. I 1897 druktnet to av tjenestemennene på Rønneberg i mølledammen. I dag er Rønnebergdammen utenom flomperioder nærmest gjengrodd og framstår som et frodig våtmarksområde. Selve dammen er registrert som en rik naturlandskapstype/sjø. Den skjeldne og truede planta kjempesoleie er funnet i deler av damområdet. Det henvises også til egne registreringer: HOF-15-059,60,61 og 62 <i>Kilde: Hof Bygdebok</i></p>	
	Fortellinger, tro og tradisjon:	
Datering:		
Eldre fotografier/kart:		
Dato:	2014-11-08	
Informator:	Pål Kopsad og Tore Tormodsrud	
Digitalisert av/dato:	Ole Bertil Grennæs 28.03.2016	

Fotografier:	Objekt nr.: HOF-15-043
---------------------	-------------------------------

Fotografier - A :

Fotografier - B :

Fotografier - C :

Fotografier - D :

Ranunculus lingua
Foto: Norman Hagen

Fotografier - E :

Fotografier - F :

Fotografier - G :

Fotografier - H :

Fotografier - I :

Kvalitetssikring

Kvalitetssikret dato:

2018-15-043

Kvalitetssikret av:

Knut Svebakk-Johansen

Status:

Ok

Kategori (12K-kart)

MIS. nr.
(=kulturminnetype)

57. Annen teknisk/industrielt kulturminne

Sefraknr./ Riksantikavrens
"Lokid":

Supplerende opplysninger: